

Priprema za nastavnike i nastavnice: Ljudska prava i prava LGBTI osoba Za rad s učenicima/icama srednje škole

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

SVRHA: Informirati učenike/ice o temeljnim pojmovima vezano za spolnu i rodnu raznolikost te o ljudskim pravima LGBTI osoba. Potaknuti učenike/ice na prihvaćanje različitosti, međusobno poštivanje i razumijevanje. Senzibilizirati učenike/ice za bolje razumijevanje i prihvaćanje LGBTIQ vršnjaka/kinja.

OČEKIVANA ODGOJNO – OBRAZOVNA POSTIGNUĆA (ishodi): učenik/ica definira i razlikuje pojmove spola, roda, rodnog identiteta i izražavanja; definira i prepoznaje različite seksualne (spolne) orijentacije te LGBTIQ kraticu; učenik/ica razlikuje rodni identitet i seksualnu (spolnu) orijentaciju, učenik/ica definira pojam *coming out*-a i analizira širi kontekst problematike otkrivanja seksualne (spolne) orijentacije i/ili rodnog identiteta, učenik/ica prepoznaje temeljna ljudska prava koja su zakinuta LGBTI osobama.

TRAJANJE: 45 minuta

OBlici I METODE RADA: frontalni rad, individualni rad, razgovor/dijalog

POTREBNI MATERIJAL: ploča i kreda (ili flipchart i flomasteri), radni listić i pismo (materijali u prilogu)

STRUKTURA NASTAVNOG SATA:

TEMA	SADRŽAJ	TRAJANJE
LGBTIQ TERMINOLOGIJA I OSNOVNI POJMOVI	- definiranje LGBTIQ kratice - definiranje pojmova spola, roda, rodnog identiteta i rodnog izražavanja - razumijevanje razlike između rodnog identiteta i seksualne (spolne) orijentacije	15 minuta
PISMO RODITELJIMA	- stjecanje dubljeg uvida o temi otkrivanja seksualne orijentacije i rodnog identiteta - senzibiliziranje učenika/ica za bolje razumijevanje problematike s kojom se LGBTIQ osobe suočavaju svakodnevno	15 minuta
LJUDSKA PRAVA LGBTI OSOBA	- definicija ljudskih prava i diskriminacije - propitivanje jesu li LGBTI prava posebna prava i koja od njih su ogrožena LGBTI osobama	15 minuta

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

Središnji državni ured
za demografiju i mlade

1) LGBTIQ terminologija i osnovni pojmovi

TRAJANJE: 15 minuta

METODA: frontalni rad, razgovor/dijalog

POSTUPAK: Nastavnik/ica na ploču napiše kraticu LGBTIQ i postavlja pitanje – Znete li na koga se odnosi ova kratica? Idemo sada zajedno pojasniti svaki od ovih identiteta.

L – lezbijka. Žena koju emocionalno, romantično i seksualno privlače druge žene.

G – gej. Muškarac kojeg emocionalno, romantično i seksualno privlače drugi muškarci.

B – biseksualna osoba. Biseksualne osobe ne privlače osobe samo jednog roda – privlače ih i žene i muškarci.

T – transrodna osoba. osoba čiji je rodni identitet različit od spola pripisan pri rođenju. Transrodne osobe mogu biti heteroseksualne, lezbijke, gej, biseksualne osobe ili neke druge seksualne orijentacije. *Trans* je krovni termin koji obuhvaća osobe čiji se rodni identitet i/ili izražavanje razlikuju od onog koji se tipično povezuje sa spolom koji im je pripisan pri rođenju.

I - interspolna osoba. osoba rođena sa spolnim karakteristikama koje se ne mogu definirati niti kao "muške" niti kao "ženske". Ove osobe su uglavnom žrtve kirurških intervencija, hormonskih terapija i tabuiziranog života.

Napomena:

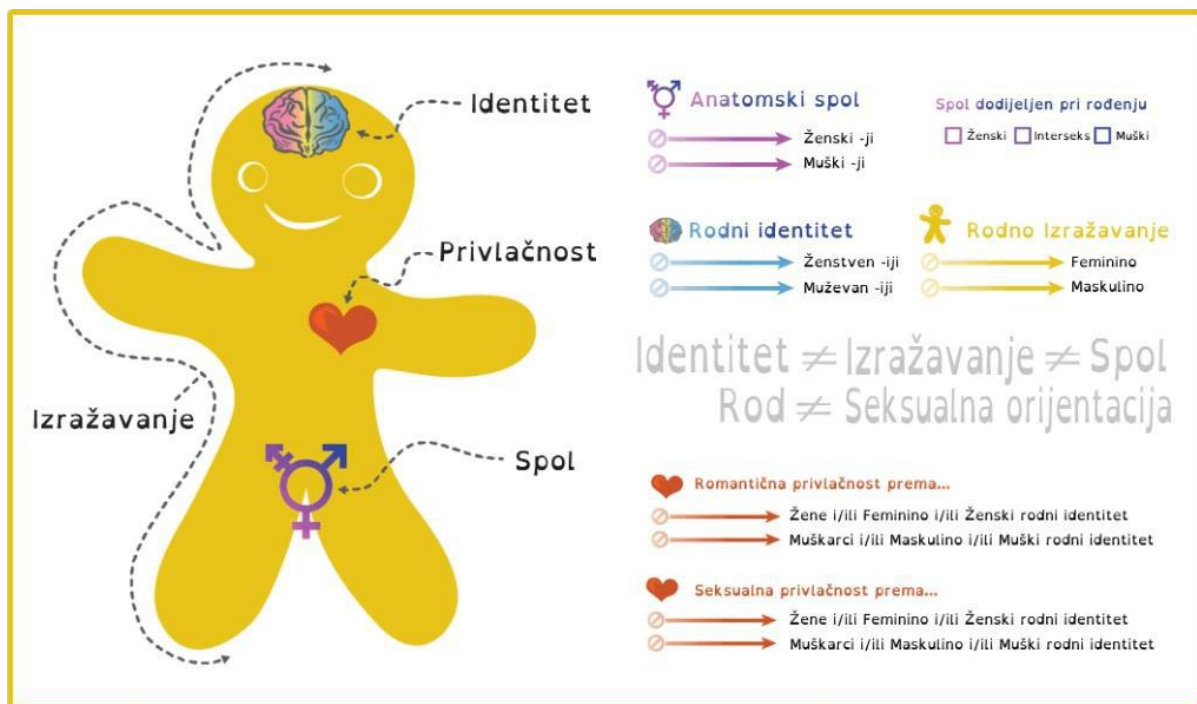
Spolne karakteristike se odnose na kromosome, gonade i fenotipske spolne karakteristike kao što su reproduktivni organi i sekundarne spolne karakteristike. Interspolnost je biološka realnost, a ne rodni identitet i trebamo paziti da ih ne pomiješamo. No interspolne osobe također imaju rodni identitet: mogu se identificirati kao muškarci, žene ili nebinarne osobe.

Q - queer. Termin *queer* ima mnogo raznih značenja i definicija, može se upotrebljavati kao krovni termin za sve LGBTIQ identitete. Obično ga upotrebljavaju one osobe koje žele odbaciti određene etikete vezane za romantičnu i seksualnu orijentaciju i/ili rodni identitet. On može biti i način odbacivanja percipiranih društvenih i kulturnih normi heteronormativnog društva.

Nastavnik/ica podijeli radni listić 1 i zamoli učenike/ice da u prazna polja upišu pojmove: SPOL, RODNI IDENTITET, SEKSUALNA (SPOLNA ORIJENTACIJA) i RODNO IZRAŽAVANJE. Nakon što su svi učenici/ice napisali pojmove u odgovarajuće kućice, nastavnik/ica traži da učenici/ice naglas kažu koji pojam spada gdje te kroz razgovor s učenicima/icama detaljnije definira svaki od navedenih pojmova.

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

Nakon toga, nastavnik/ica postavlja pitanja:

- što je spol? Koji spolovi postoje? Kako znamo kojeg je spola netko? Tko određuje spol neke osobe? Temeljem čega?

SPOL – skup bioloških obilježja (kromosomi itd.), medicinska klasifikacija koja dijeli ljude na muškarce i žene. Postoje i interspolne osobe, a to su osobe rođene sa spolnim karakteristikama koje se ne mogu definirati niti kao “muške” niti kao “ženske”. Interspolne osobe mogu se identificirati kao muškarci, žene ili nebinarne osobe.

- što je rod? Kako znamo kojeg je netko roda?

ROD – društvena kategorija temeljem koje se definiraju rodne uloge te očekivanja koje neko društvo smatra primjerenima za muškarce i žene. Rodne uloge su promjenjive, uvjetovane su društvenim promjenama i kulturama.

O rodu osobe obično zaključujemo temeljem vanjskog izgleda osobe (rodno izražavanje).

RODNI IDENTITET - je unutarnji osjećaj osobe o svom rodu. Postoje brojni rodni identiteti, neovisni o binarnoj koncepciji „muškog“ i „ženskog“, zbog čega se rod označava i kao spektar.

RODNO IZRAŽAVANJE - način na koji osoba izražava svoj rodni identitet; uobičajeno se izražava kroz ponašanje, odijevanje, frizuru, glas, tjelesne karakteristike i dr.

LGBTIQ+ je kratica koji objedinjava sve manjinske rodne identitete i seksualne (spolne) orijentacije uključujući i varijacije spolnih obilježja odnosno interspolnost.

LGB – se odnosi na seksualnu (spolnu) orijentaciju.

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

TI - se odnosi na spolni/rodni identitet i izražavanje.

Rodni identitet i seksualna (spolna) orijentacija dva su različita pojma. Npr. Transrodna osoba može biti heteroseksualne, biseksualne ili bilo koje druge seksualne (spolne) orijentacije.

Možete li izabrati da li će vam se svidjeti dečko ili cura? NE. Spolna orijentacija se ne može izabrati – s njome se rađate, ne možemo se probuditi ujutro i reći: “Hm, ajde da vidim danas da li će mi se sviđati dečki ili djevojke?”. Zaljubljujemo se prema osjećaju koji se u nama rađa, to nije situacija u kojoj ćemo prvo razmišljati o spolu te osobe. Seksualna (spolna) orijentacija označava emotivnu, romantičnu i fizičku privlačnost prema osobi istog spola, suprotnog spola, prema oba spola i dr. Seksualnu orijentaciju osjećamo je prirodno, koja god da jest.

2) Pismo roditeljima

TRAJANJE: 15 minuta

METODA: čitanje pisma, refleksija

POSTUPAK:

Nastavnik/ica zamoli učenike/ice da se umire, te ih pozove da svi zajedno 2-3 puta duboko udahnu i izdahnu. Kad je mir u učionici, nastavnik/ica najavljuje da će sada pročitati jedno pismo i zamoli učenike/ice za pažnju. Nastavnik/ica naglas čita pismo koje se nalazi u prilogu 2.

Nakon čitanja pisma, nastavnik/ica daje učenicima pola minute vremena da „upiju“ sadržaj pisma u tišini, a zatim postavlja pitanja za raspravu:

O čemu je ovo pismo? Kako se osjeća osoba koja je napisala ovo pismo? Koje emocije prepoznajete? Kako je vama kad čujete ovo pismo? Što biste proučili roditeljima ove djevojke? Zbog čega LGBTIQ osobe moraju često skrivati svoj identitet?

S obzirom na to da se u pismu spominje otkrivanje (svoje) seksualne (spolne) orijentacije, učenicima/icama treba razjasniti da taj termin nazivamo *coming out*.

Coming out je proces kojim LGBTI osobe spoznaju i prihvaćaju svoju seksualnu orijentaciju i/ili rodni identitet te to otkrivaju drugima. Isto tako *coming out* je sam čin razgovora o svojoj seksualnoj orijentaciji i/ili rodnom identitetu; kada gej osoba kaže prijatelju/ici, roditeljima ili drugima da je gej. *Biti out* znači da osoba otvoreno govori o svojoj seksualnoj orijentaciji.

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

3) Ljudska prava LGBTI osoba

TRAJANJE: 15 minuta

METODA: frontalni rad, razgovor/dijalog

POSTUPAK:

Nastavnik/ica učenicima/icama postavlja pitanja:

Sada kad znamo da netko tko je gej ili lezbijka ili trans osoba ne može živjeti otvoreno, mislite li da se time krše neka ljudska prava? Što su ljudska prava?

Već samim rođenjem pripadaju nam temeljna prava koja nam osiguravaju dostojanstvo i jednakost. Svi smo rođeni slobodni i jednaki.

"Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Ona su obdarena razumom i sviješću te trebaju jedna prema drugima postupati u duhu bratstva."
Opća deklaracija o ljudskim pravima, čl. 1.

Ljudska prava su:

Univerzalna - uvijek su ista za sva ljudska bića bilo gdje na svijetu.

Neotuđiva - ne možemo ih izgubiti isto kao što ne možemo prestati biti ljudsko biće.

nedjeljiva i međuovisna - nitko ne može oduzeti neko pravo zato što je „manje važno“ ili „nije neophodno“, povezana su i ne mogu se promatrati odvojeno jedna od drugih.

Jeste li ikada čuli i čule izjavu da LGBTIQ osobe traže neka posebna prava? Koja bi to prava bila? Jeste li ikada u medijima ili u razgovorima čuli za primjere kršenja nekih temeljnih prava LGBTIQ osoba? Opišite te situacije. Jesu li to posebna prava ili su jednaka prava koja druge osobe koje nisu LGBTIQ već imaju?

Pregled nekih prava koja su ugrožena ili zakinjuta LGBTI osobama:

1. PRAVO NA ŽIVOT – Ovo je jedino pravo koje nije ugroženo, ukoliko ste otvoreno gej ili lezbijka u Hrvatskoj vas neće ubiti – nema zatvorske kazne i slično. Međutim, u nekim državama svijeta još uvijek postoji zakon koji LGBT osobe osuđuje na smrt ili zatvorsku kaznu zbog njihove seksualne (spolne) orijentacije.

- **70 država u svijetu** - biti lezbijka ili gej je kažnjivo (Afrika, Azija, Amerika, Oceanija).
- Kazna - od nekoliko godina do doživotnog zatvora uz prisilni rad, bičevanja, itd.
- **12 država** - smrtna kazna (Nigerija, Somalija, Sudan, Afganistan, Iran, Jemen, Mauritanija, Pakistan, Katar, Ujedinjeni Arapski Emirati, Saudijska Arabija, Brunej)
- **5 država** – doživotni zatvor (Tanzanija, Uganda, Zambija, Barbados, Gvajana)

Izvor: **ILGA World maps** – [kriminalizacija istospolnih odnosa](#)

NAPOMENA: Podatci se ažuriraju svake godine, te je prije izvedbe predavanja potrebno pogledati najnovije podatke.

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

2. PRAVO NA JEDNAKOST I NEDISKRIMINACIJU

Diskriminacija je nemogućnost ostvarenja određenih ljudskih prava, razlikovanje i nejednak tretman osobe zbog neke svoje karakteristike (spol, nacionalnost, rasa, vjera, seksualna orijentacija, rodni identitet itd.). Diskriminacija temeljem seksualne orijentacije te rodnog identiteta i izražavanja zakonski je zabranjena u Republici Hrvatskoj, međutim, u praksi **LGBTIQ osobe su diskriminirane u mnogim područjima: u zapošljavanju i na radnom mjestu, u pristupu zdravstvenim i socijalnim uslugama, u zaštiti od nasilja, u stanovanju, sustavu obrazovanja, u kafićima, restoranima i dr.).** 42 % LGBTIQ osobe u EU-28 se u posljednjih 12 mjeseci osjećalo diskriminirano ili maltretirano zbog svoje SORI u državi u kojoj žive ([Rezultati istraživanja Europske unije za temeljna prava, FRA, 2019.](#))

3. PRAVO NA OSOBNU SIGURNOST

LGBTIQ osobe često su žrtve nasilja – na ulici, u kafićima i klubovima, na radnom mjestu, od strane školskih kolega/ica, od strane roditelja i dr.

Npr. prema rezultatima [Istraživanja iskustava i potreba mladih LGBTIQ osoba u Hrvatskoj \(2022.\)](#) 77% LGBTIQ mladih je tijekom srednje škole bilo više puta ili često izloženo HBT komentarima svojih vršnjaka/inja
20% LGBTIQ mladih barem je jednom doživjelo verbalno nasilje od nastavnog i stručnog osoblja u srednjoj školi
77% LGBTIQ mladih LGBTIQ osoba ne zna kome mogu prijaviti nasilje u srednjoj školi ukoliko ga dožive

4. PRAVO NA RAD

LGBTIQ osobe često doživljavaju vrijeđanje, zlostavljanje na radnom mjestu, uskraćivanje promaknuća, lošije uvjete rada i lošiju plaću.

[Rezultati istraživanja LGBTIQ ravnopravnost na radnom mjestu \(2017.\)](#) – u RH je 75,1% je doživjelo neki oblik diskriminacije na radnom mjestu.

5. PRAVO NA OBRAZOVANJE

LGBTIQ učenici/ice izloženi su vrijeđanju i zlostavljanju od drugih učenika/ica (ali i profesora/ica)
Vidljivost LGBTIQ učenika/ica:

Po pitanju svog LGBTIQ identiteta u hrvatskim školama otvoreno je 4% mladih, donekle ih je otvoreno/krije 33%, a njih 63% u potpunosti krije svoju seksualnu orijentaciju i/ili rodni identitet, FRA, 2019.

Prema rezultatima [Istraživanja iskustava i potreba mladih LGBTIQ osoba u Hrvatskoj \(2022.\)](#), oko polovice mladih (51,8%) je izjavilo kako se LGBTIQ teme nikada nisu spominjale u pozitivnom kontekstu tijekom srednje škole. Više od polovice sudionika/ica barem je jednom bilo izloženo spominjanju LGBTIQ tema u negativnom kontekstu na nastavi i u nastavnim materijalima.

6. PRAVO NA OSNIVANJE OBITELJI

Odnosi se na pravo na osnivanje obitelji, uključujući i mogućnost posvojenja ili medicinski potpomognute oplodnje bez diskriminacije na osnovu seksualne (spolne) orijentacije i rodnog identiteta.

U Hrvatskoj postoji Zakon o životnom partnerstvu iz 2014. godine koji izjednačava sva prava i obveze osoba u životnom partnerstvu s pravima i obvezanama osoba koje su u braku (Ustavom definiran kao zajednica jednog muškarca i jedne žene), osim po pitanju djece.

Ustavni sud potvrđuje da osobe u životnom partnerstvu mogu biti udomitelji, no još uvijek nema mogućnosti za posvajanje djece.

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

Središnji državni ured
za demografiju i mlade

U životnom partnerstvu postoji institut roditeljske i partnerske skrbi. Roditeljska skrb se primjenjuje u slučajevima kada je drugi biološki roditelj živ, a partnerska kada nije.

U Republici Hrvatskoj, ako ste u životnom partnerstvu ili ste otvoreno lezbijka ne možete pristupiti uslugama medicinski potpomognute oplodnje.

7. PRAVO NA JAVNO OKUPLJANJE

npr. Povorka ponosa (*Gay Pride*)

Povorka ponosa uvijek se odvija u lipnju i time se obilježava događaj koji se zbio 1969, 28. lipnja poznat kao Stonvolška revolucija. U jednom klubu Stonewall Inn u New Yorku, većina gostiju bila je trans i gej. Dugi niz vremena trpjeli su nasilje od strane policije – policija bi dolazila svake večeri, legitimirala ih bez razloga, privodila u policiju i vršila nasilje nad njima. Jednog dana, kada ih je policija pokušala privedi, odlučili su im se suprotstaviti. Cijelu noć su te osobe odbijale poći u policijsku stanicu, a pridružile su im se i osobe iz drugih klubova, iz ulice, a kako se glas počeo širiti počele su dolaziti i druge osobe da im daju podršku. Ovaj događaj pretvorio se u sedmodnevne ulične demonstracije protiv diskriminacije gejeva i lezbijki, ali i diskriminacije uopće. Tamošnjim lezbijkama, gejevima i trans osobama u borbi protiv diskriminacije i policijske države pridružili/e su se i pripadnici/ice antiratnog pokreta, pokret za prava Afroamerikanaca, studenti/ice i pokret za prava žena.

- Povorka ponosa je prosvjed, no njemu nije cilj provokacija ili nametanje/isticanje, već slavljenje tog znamenitog dana kada su ljudi ustali protiv diskriminacije (Stonvolška pobuna 1969.)

- Povorka ponosa ima za cilj ukati na položaj LGBTI osoba u društvu/državi (svaka povorka ima određenu poruku koja se komunicira prema javnosti, ukazujući na problematiku s kojima se LGBTI osobe svakodnevno susreću)

- Medijsko izvještavanje o Povorkama ponosa često je pristrano i senzacionalističko - mediji uglavnom prikazu osobe koje su obučene u tange, perje ili slično kako bi privukli širu publiku („*click bait*“), a često ne prenesu temeljne poruke povorke

NAPOMENA: U pripremi izvođenja ovog dijela predavanja, preporučamo uvijek provjeriti najrecentnije podatke (iz relevantnih izvora) o trenutnom stanju ljudskih prava LGBTI osoba jer su podatci i zakonski okvir podložni promjenama.

Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima, koja moraju biti jednako dostupna svima.

Situacija u kojoj nas netko stavlja u nepovoljan, nejednak položaj u odnosu na druge, isključivo zbog nekih naših osobina (npr. dob, spol, seksualna orijentacija, rodni identitet itd.) naziva se diskriminacija. Diskriminacija je zakonski zabranjena. Jednakost je istaknuta kao jedna od najviših vrednota hrvatskog ustavnopravnog poretka (čl. 3 Ustava)

„Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Svi su pred zakonom jednaki“ (čl. 14 Ustava).

U Hrvatskoj postoji [Zakon o suzbijanju diskriminacije](#) čiji članak 1 stavak 1 zabranjuje diskriminaciju osoba temeljem spolne orijentacije, rodnog identiteta i izražavanja.

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

Središnji državni ured
za demografiju i mlade

„Ovim se Zakonom osigurava zaštita i promicanje jednakosti kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, stvaraju se pretpostavke za ostvarivanje jednakih mogućnosti i uređuje zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.“

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

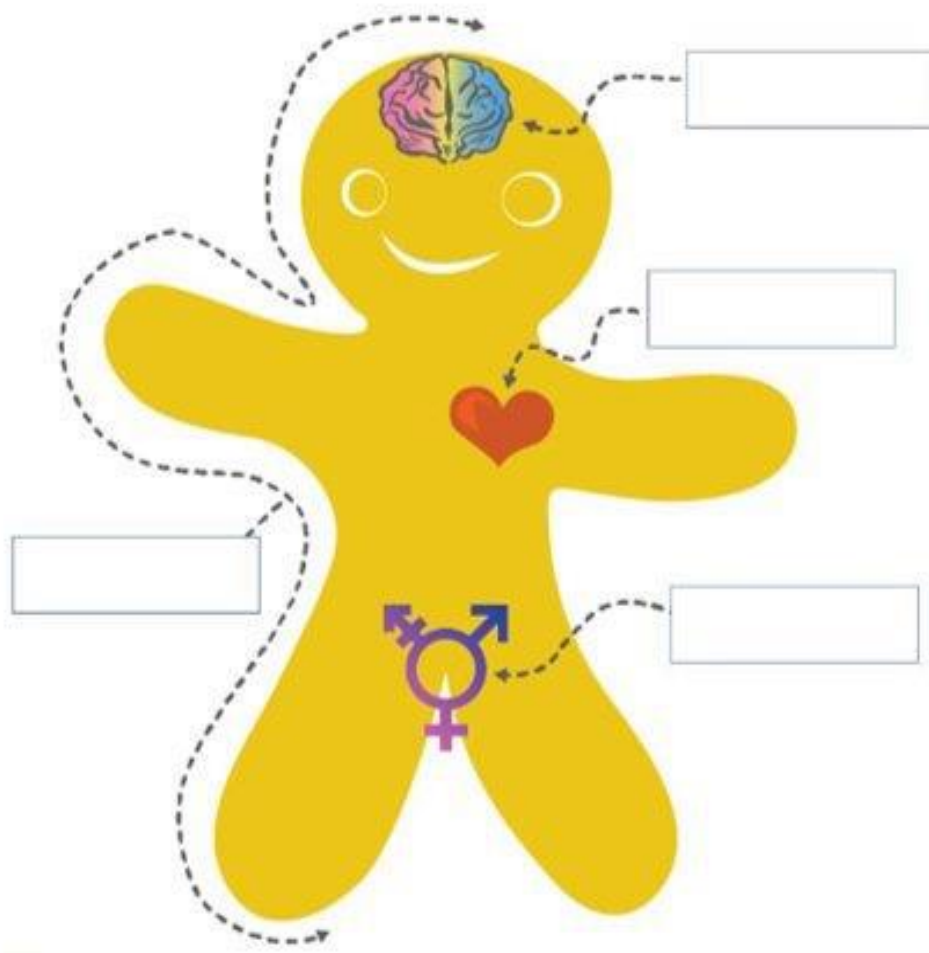
Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

LORI

Središnji državni ured
za demografiju i mlade

PRILOG 1.

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.
Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

OTVORENO PISMO RODITELJIMA
(djevojka iz Rijeke svojim roditeljima)

Dragi starci,

Sjedim već poprilično dugo ispred praznog papira pokušavajući sročiti što bih vam sve željela reći.. i mislim si... upravo to... koliko bi bilo lakše da me znate i želite slušati i koliko bi lakše bilo živjeti da svojim najbližima mogu otvoreno govoriti o sebi, o tome koliko sam sretna ili zašto sam toliko očajna i tužna. Znam, mama, da sumnjaš da sam lezbijka... ali ne daj Bože to na glas izgovoriti, jel' da? Koliko bi tvoje prividno sigurne temelje poljuljalo da o tome progovorimo... ili možda da ponešto o tome naučiš? Eee, znam, znam, nije se lako oduprijeti društvu u kojem živimo i prihvatiti nešto drukčije od većine kada ti to isto društvo nameće kako se trebaš ponašati, što i prema kome moraš osjećati, kako trebaš izgledati i kako se oblačiti... znam da nije lako, ja se s time borim cijeli svoj život.. još od vrtića svaku večer s time liježem i s time se budim... ali pustimo to sada, ja znam da vi mene volite najviše na svijetu, ali ne mogu se oduprijeti tome da mi se svako toliko ne pojave pitanja poput: Koga vi zapravo volite? Da li neku sliku mene koju ste si stvorili, ili...? Zašto me nikada, ali baš nikada ne pitate zašto sam danas toliko sretna? Ili zašto sam tako tužna? Zar vas to zbilja ne zanima ili se bojite odgovora? Zašto meni nikada ne zaželite lijepi provod kada izlazim van ili odlazim na neki izlet a bratu svaki put?

A ja često gorim od želje da vam ispričam kako mi je lijepo bilo... gorim od želje da s vama podijelim koliko sam sretna što imam pored sebe nekoga poput nje koja me voli, eto, baš takvu kakva jesam! Da, dragi moji, ta osoba čije ime nikada ne spominjemo, to je moja djevojka koju toliko volim, s kojom se smijem i s kojom plačem, koja mi je najveća podrška i koja me inspirira da budem ono što zbilja jesam.

Voljela bih da ju upoznate, sigurna sam da bi vam se svidjela... samo kada bi stvari bile jednostavnije...

Sigurna sam da oboje sumnjate u moju seksualnost, jer logično je, imam toliko godina, nemam dečka... (zapravo po pravilima, već bih trebala imati muža i barem dvoje djece).. i baš zato mi se učini da neke stvari radite namjerno... ne prođe niti jedan film ili serija u kojoj se pojavljuje neki lik homoseksualne orijentacije a da vi nemate otrovne komentare tipa: kako je bolestan/na, perverznojakuša, pederčina, odvratna lezbača i sl. Da li znate da me svaki put kada to izgovorite svjesno ili nesvjesno, ubodete duboko u srce? Jer to je moj život, to su moji osjećaji... i znam da u tom trenutku tako i o meni mislite... a to boli, jako boli... i ne znam što mislite s time postići?! Moram vam reći da ćete s time postići to da ću vam nestati iz života, a znam da to nije ono što želite... ali između ljubavi, uvažavanja, poštivanja i vrijeđanja, omalovažavanja, tuge... dragi roditelji, ja ću odabrati ovo prvo!

Dodatni izvori za pripremu nastavnika/ica:

CommonPoint platforma za e-učenje:

Modul 2 – LGBTIQ terminologija

Modul 3 - Transrodnost, rodna varijantnost i spolna raznolikost

Modul 4 – Coming out

Modul 5 – Ljudska prava i sustavi opresije

Modul B – za školske savjetnike/ice

Projekt „Mladi za ravnopravnost“ provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka „LORI“ i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta davatelja financijske podrške, Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.

Središnji državni ured
za demografiju i mlade